

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	13
CZĘŚĆ I. Konwencje Rady Europy	17
KONWENCJE RADY EUROPY(RATYFIKOWANE)	19
Konwencja o Ochronie Praw Człowieka o Podstawowych Wolności	21
Protokół Nr 1 o Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.	41
Protokół Nr 7 o Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.	44
Europejska Karta Społeczna	49
Europejska Konwencja o przysposobieniu dzieci.	71
Europejska Konwencja o statusie prawnym dziecka pozamałżeńskiego	81
Europejska Konwencja o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracaniu pieczy nad dzieckiem	86
Europejska Karta języków regionalnych lub mniejszościowych	99
Europejska Konwencja o zapobieganiu torturom oraz niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.	117
Europejska Konwencja o telewizji ponadgranicznej	126
Konwencja Ramowa o ochronie mniejszości narodowych.	149
Europejska Konwencja o wykonywaniu praw dzieci	160
Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi	171

KONWENCJE RADY EUROPY (PODPISANE)	197
Europejska Karta Społeczna (Zrewidowana)	199
Konwencja o ochronie praw człowieka i godności istoty ludzkiej w odniesieniu do zastosowań biologii i medycyny:	231
Konwencja o prawach człowieka i biomedycynie.	231
Protokół Dodatkowy do Konwencji o ochronie praw człowieka i godności istoty ludzkiej wobec zastosowań biologii i medycyny, w sprawie zakazu klonowania istot ludzkich	246
Europejska Konwencja o obywatelstwie.	249
Konwencja o cyberprzestępczości	264
Konwencja w sprawie kontaktów z dziećmi.	295
Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych	309
CZĘŚĆ II. Zalecenia i wytyczne Komitetu Ministrów Rady Europy	337
I. OCHRONA PRAW DZIECI	339
Zalecenie Nr R (85) 13 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich	341
Zalecenie Nr R (88) 16 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie ratyfikowania i udoskonalenia sposobów wdrażania konwencji i porozumień zawartych w ramach działalności Rady Europy w dziedzinie prawa prywatnego, w szczególności konwencji zabezpieczających interesy dziecka.	343
II. PRAWO DZIECKA DO ŻYCIA I OCHRONY ZDROWIA	345
Zalecenie Rec(2004)7 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie handlu organami ludzkimi	347
III. PRAWO DZIECKA DO WYCHOWANIA W RODZINIE	353
Zalecenie Nr R (91) 9 Komitetu Ministrów w sprawie środków nadzwyczajnych w sprawach rodzinnych	355
Zalecenie Nr R (94) 14 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie spójnych i zintegrowanych zasad polityki rodzinnej	358

Zalecenie Nr R(95)6 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie zastosowania Europejskiej konwencji o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem i przywracaniu pieczy nad dzieckiem . . .	362
Zalecenie Rec(2005)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie praw dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych . . .	364
Zalecenie CM/Rec(2006)19 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie strategii wspierania pozytywnego rodzicielstwa	370
IV. PRAWO DZIECKA DO GODZIWYCH WARUNKÓW SOCJALNYCH	383
Zalecenie Nr R (82) 2 w sprawie wypłacania przez państwo zaliczek na poczet świadczeń alimentacyjnych należnych dzieciom.	385
Zalecenie Nr R (90) 14 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie przygotowania broszury informacyjnej na temat praw i obowiązków dotyczących zabezpieczenia społecznego pracowników migrujących i ich rodzin	388
V. PRAWO DZIECKA DO NAUKI	393
Zalecenie Nr R (81) 3 komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie opieki i edukacji dla dzieci w wieku od urodzenia do lat ośmiu	395
Zalecenie Nr R (83) 4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotyczące promowania świadomości europejskiej w szkołach średnich . . .	399
Zalecenie Nr R (83) 13 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie roli szkoły średniej w przygotowaniu młodych ludzi do życia . .	404
Zalecenie Nr R (85) 7 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie nauczania i uczenia się o prawach człowieka w szkołach	409
Zalecenie Nr R (95) 16 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie młodych ludzi i sportu	414
Zalecenie Nr R (2000) 4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie edukacji dzieci romskich/cygańskich w Europie	420
Zalecenie Rec(2003)6 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie poprawy zajęć z wychowania fizycznego i zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży we wszystkich krajach europejskich	425
Zalecenie Rec(2003)8 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie promowania i uznawania edukacji nieformalnej i nieformalnego kształcenia młodzieży	434

Zalecenie Rec(2006)12 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie zwiększenia umiejętności dzieci w zakresie korzystania z nowego środowiska informacyjnego i komunikacyjnego	437
---	-----

VI. PRAWO DZIECKA DO OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ, OKRUCIEŃSTWEM, WYZYSKIEM, DEMORALIZACJĄ, ZANIEDBANIEM ORAZ INNYM ZŁYM TRAKTOWANIEM 443

Zalecenie Nr R (79) 17 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotycząca ochrony dzieci przed niewłaściwym traktowaniem	445
Zalecenie Nr R (82) 4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie zapobiegania problemom związanym z alkoholem w szczególności wśród młodych ludzi	452
Zalecenie Nr R (85) 4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie przemocy w rodzinie.	459
Zalecenie Nr R (87) 20 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie reakcji społecznych na przestępczość nieletnich	463
Zalecenie Nr R (87) 21 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie pomocy dla ofiar przestępstw i zapobiegania wiktymizacji	469
Zalecenie Nr R (88) 6 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie reakcji społecznych na przestępczość nieletnich wśród młodzieży z rodzin imigrantów	472
Zalecenie nr R (90) 2 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie	477
Zalecenie nr R (91) 11 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie wykorzystania seksualnego dzieci i młodzieży, pornografii, prostytucji dziecięcej oraz handlu dziećmi	486
Zalecenie Nr R (92) 19 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie gier wideo zawierających rasistowskie treści.	492
Zalecenie Nr R (93) 2 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie medyczno-społecznych aspektów wykorzystywania dzieci. . . .	494
Zalecenie Rec(2002)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich o ochronie kobiet przed przemocą	501
Zalecenie Rec(2003)20 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotyczące nowych sposobów postępowania w kwestii przestępczości nieletnich oraz roli systemu wymiaru sprawiedliwości wobec nieletnich . .	516

Zalecenie Rec(2005)9 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie ochrony świadków i osób współpracujących z wymiarem sprawiedliwości . . .	523
Zalecenie Rec(2006)8 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie pomocy dla ofiar przestępstw	531
Zalecenie Rec(2006)13 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie stosowania aresztu śledczego, warunków jego realizacji oraz zabezpieczeń przed nadużyciami	544
Zalecenie CM/Rec (2008)11 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie zasad europejskich dotyczących kar i środków alternatywnych stosowanych wobec sprawców nieletnich	555
Zalecenie Rec(2009)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie środków chroniących dzieci przed szkodliwymi treściami i promujących ich aktywny udział w nowym środowisku informacyjnym i komunikacyjnym . . .	588
Zalecenie CM/Rec(2009)10 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie zintegrowanych strategii narodowych ochrony dzieci przed przemocą . . .	593
Wytyczne Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dla dzieci	635
VII. PRAWA DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH	653
Zalecenie Nr R (92) 6 Komitetu Ministrów do państw członkowskich w sprawie spójnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych	655
Zalecenie Rec(2004)10 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotyczące ochrony praw człowieka i godności osób z zaburzeniami psychicznymi . .	701
Zalecenie CM/Rec(2009)9 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie edukacji i społecznego włączenia dzieci ze spektrum autyzmu. . .	720
VIII. PRAWO DZIECKA DO UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	727
Zalecenie Nr R (90) 7 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie informacji i doradztwa dla młodzieży w Europie	729
Zalecenie Nr R (90) 10 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie kina dla dzieci i młodzieży	732
Zalecenie Nr R (92) 11 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie społecznej i zawodowej integracji młodych ludzi	735
Zalecenie Nr R (95) 18 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie mobilności młodzieży	742

Zalecenie Nr R (97) 3 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie udziału młodzieży oraz przyszłości społeczeństwa obywatelskiego	747
Deklaracja Komitetu Ministrów w sprawie praw człowieka i praworządności w społeczeństwie informacyjnym.	750
Zalecenie Rec(2006)1 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie roli krajowych rad młodzieżowych w rozwoju polityki dotyczącej młodzieży	762
Zalecenie Rec(2006)14 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie obywatelstwa i uczestnictwa młodych ludzi w życiu publicznym. . .	765
Zalecenie CM/Rec(2007)16 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie środków promocji wartości służby publicznej Internetu	768
Deklaracja Komitetu Ministrów w sprawie ochrony godności, bezpieczeństwa i prywatności dzieci korzystających z Internetu.	779
Zalecenie CM/Rec(2008)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie polityk na rzecz Romów i/lub ludności wędrownej w Europie . . .	782
Zalecenie CM/Rec(2008)6 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie działań na rzecz poszanowania wolności słowa i informacji w kontekście filtrów internetowych	798
Zalecenie CM/Rec(2009)13 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie obywatelstwa dzieci	806
Zalecenie CM/Rec(2010)8 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie informowania młodzieży	811
IX. PRAWA DZIECI MIGRANTÓW	815
Zalecenie CM/Rec(2007)9 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie programów pomocy dla małoletnich migrantów bez opieki . . .	817
Zalecenie CM/Rec(2008)4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie umocnienia integracji dzieci migrantów i dzieci o pochodzeniu imigracyjnym.	826
Część III. Zalecenia i Rezolucje Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy . . .	839
I. OCHRONA PRAW DZIECKA	841
Zalecenie 874 (1979) w sprawie Europejskiej Karty Praw Dziecka	843
Zalecenie 1121 (1990) w sprawie praw dzieci	849

Zalecenie 1286 (1996) w sprawie europejskiej strategii na rzecz dzieci	852
Zalecenie 1460 (2000) Powołanie Europejskiego Rzecznika Praw Dziecka	856
Zalecenie 1551 (2002) Budowanie społeczeństwa dwudziestego pierwszego wieku z dziećmi i dla dzieci: kontynuacja europejskiej strategii na rzecz dzieci (Zalecenie 1286 (1996)).	858
II. PRAWO DZIECKA DO ŻYCIA I OCHRONY ZDROWIA	861
Zalecenie 1562 (2002) Kontrola diagnozowania i leczenia nadpobudliwości u dzieci w Europie	863
III. PRAWO DZIECKA DO WYCHOWANIA W RODZINIE	867
Rezolucja (77) 33 w sprawie umieszczania dzieci w placówkach opiekunio-wychowawczych	869
Zalecenie 1071 (1988) w sprawie opieki nad dziećmi – zapewnienie opieki instytucjonalnej niemowlętom i dzieciom	876
Zalecenie 1074 (1988) w sprawie polityki rodzinnej	879
Zalecenie 1271 (1995) w sprawie dyskryminacji wobec kobiet i mężczyzn w wyborze nazwiska i przekazywaniu nazwisk rodziców dzieciom	884
Zalecenie 1362 (1998) Dyskryminacja wobec kobiet i mężczyzn w wyborze nazwiska i przekazywaniu nazwisk rodziców dzieciom	886
Zalecenie 1443 (2000) Adopcja międzynarodowa: poszanowanie praw dzieci	888
Zalecenie 1639 (2003) Mediacja rodzinna i równość płci	891
Zalecenie 1686 (2004).	894
IV. PRAWO DZIECKA DO GODZIWYCH WARUNKÓW SOCJALNYCH	899
Zalecenie 869 (1979) w sprawie wypłacania zaliczek alimentacyjnych na utrzymanie dziecka.	901
V. PRAWO DZIECKA DO OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ, OKRUCIEŃSTWEM, WYZYSKIEM, DEMORALIZACJĄ, ZANIEDBANIEM ORAZ INNYM ZŁYM TRAKTOWANIEM	905
Zalecenie 1065 (1987) w sprawie handlu dziećmi i innych form wykorzystywania dzieci	907
Rezolucja 1099 (1996) w sprawie seksualnego wykorzystywania dzieci	910

Zalecenie 1336 (1997) w sprawie walki z wykorzystywaniem dzieci w pracy jako kwestii priorytetowej.	914
Zalecenie 1371 (1998) Niegodziwe traktowanie i zaniedbywanie dzieci	919
Rezolucja 1215 (2000) Kampania przeciwko werbowaniu dzieci do armii i ich udziałowi w konfliktach zbrojnych.	928
Rezolucja 1291 (2002) Uprowadzenie dziecka za granicę przez jednego z rodziców	931
Rezolucja 1307 (2002) Seksualne wykorzystywanie dzieci: zero tolerancji	933
Zalecenie 1561 (2002) Środki społeczne dla dzieci z obszarów konfliktów w Południowo-Wschodniej Europie	937
Rezolucja 1468 (2005) Małżeństwa wymuszone i małżeństwa dzieci	942
Rezolucja 1530 (2007) Ofiary wśród dzieci: eliminacja wszelkich form przemocy, wykorzystywania i nadużyć	945
Zalecenie 1778 (2007) Ofiary wśród dzieci: eliminacja wszelkich form przemocy, wykorzystywania i nadużyć	950
Rezolucja 1714 (2010) Dzieci będące świadkami przemocy domowej.	952
Zalecenie 1905 (2010) Dzieci będące świadkami przemocy domowej.	955
VI. PRAWO DZIECKA DO UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	957
Zalecenie 1532 (2001) Aktywna polityka społeczna na rzecz dzieci i nastolatków z miast i miasteczek	959
Zalecenie 1654 (2004) Prawa obywatelskie i równość szans	963
Zalecenie 1882 (2009) Promowanie Internetu i usług medialnych online odpowiednich dla małoletnich	965
VII. PRAWA DZIECI MIGRANTÓW	971
Zalecenie 1596 (2003) Sytuacja młodych migrantów w Europie	973
Zalecenie 1703 (2005) Ochrona i wsparcie dla dzieci bez opieki ubiegających się o azyl.	981